Duminica a 26-a după Rusalii
(Pilda bogatului căruia i-a rodit ţarina)
22 noiembrie 2026

„Zis-a Domnul pilda aceasta: Unui om bogat i-a rodit din belşug ţarina. Şi el cugeta în sine, zicând: Ce voi face, că n-am unde să adun roadele mele? Şi a zis: Aceasta voi face: **Voi strica hambarele mele şi mai mari le voi zidi şi voi strânge acolo toate roadele mele şi bunătăţile mele**; şi voi zice sufletului meu: Suflete, ai multe bunătăţi strânse pentru mulţi ani; odihneşte-te, mănâncă, bea, veseleşte-te. Însă Dumnezeu i-a zis: Nebune! În această noapte vor cere de la tine sufletul tău. Şi cele ce ai pregătit ale cui vor fi? **Aşa se întâmplă cu cel ce-şi adună comori pentru sine însuşi şi nu se îmbogăţeşte în Dumnezeu**" (Luca 12, 16-21).

Sfântul Luca se distinge între evanghelişti prin atenţia deosebită pe care o acordă problematicii bogăţiei şi sărăciei, a posesiei bunurilor materiale şi a renunţării la acestea, motiv pentru care poate fi numit, pe bună dreptate, „Evanghelistul săracilor". În afară de *Duminica a 22-a după Rusalii* (Bogatul nemilostiv şi săracul Lazăr), raportarea omului la bogăţiile materiale este tematizată în primele două duminici din *Postul Crăciunului*, astăzi şi duminica viitoare (*Duminica a 30-a după Rusalii* – Dregătorul bogat şi păzirea poruncilor). Aceste trei pericope evanghelice de la Luca au fost rânduite în timpul toamnei, când este vremea roadelor, şi în primele două duminici ale *Postului Naşterii Domnului*, timp al chemării la săvârşirea milosteniei din cele dăruite de Dumnezeu.

1. Milostenia în Postul Crăciunului

Pericopa evanghelică a bogatului căruia i-a rodit ţarina ne invită chiar la începutul postului la o corectă raportare la bunurile pământeşti, care au fost dăruite de Dumnezeu omului doar spre administrare trecătoare. Pilda a fost rostită de Mântuitorul în contextul în care cineva din mulţime i-a cerut: „Învăţătorule, zi fratelui meu să împartă cu mine moştenirea". Mântuitorul i-a răspuns: „Omule, cine M-a pus pe Mine judecător sau împărţitor peste voi?", iar apoi a zis către ei: „**Vedeţi şi păziţi-vă de toată lăcomia, căci viaţa cuiva nu stă în prisosul avuţiilor sale**" (cf. Luca 12, 13-15). În urma acestei întâmplări Mântuitorul Hristos a rostit pilda bogatului căruia i-a rodit ţarina, după care i-a îndemnat pe cei care Îl ascultau:

> „**Vindeţi averile voastre şi daţi milostenie**; faceţi-vă pungi care nu se învechesc, comoară neîmpuţinată în ceruri, unde fur nu se apropie, nici molie nu o strică. **Căci unde este comoara voastră, acolo este inima voastră**" (Luca 12, 33-34).

Domnul Iisus Hristos subliniază prin aceste învăţături, care încadrează şi explică şi mai bine *Pilda bogatului căruia i-a rodit ţarina*, două aspecte fundamentale privitoare la raportarea omului la bunurile sau averile materiale: **1. Bunurile sunt dăruite de Dumnezeu spre a fi împărţite şi celorlalţi**; **2. Omul este chemat să-şi păstreze libertatea interioară faţă de bunurile materiale, nu să devină robul acestora**. Cel care se raportează în libertate la bunurile sale şi face milostenie activează adevărata bogăţie din sufletul său, care este iubirea. Iubirea este cuprinsă în darul dăruit, ea „curge" prin banii sau bunurile dăruite săracilor, altfel spus iubirea se împărtăşeşte prin bunurile pe care cineva le dăruieşte.
Într-un tropar de la utrenia din 23 decembrie, taina Naşterii lui Hristos în Betleem este cântată prin antiteza bogăţie-sărăcie, tema centrală a Evangheliei de astăzi, în modul

următor: „Cel ce de bunăvoie ai sărăcit, pe toate le-ai îmbogăţit”[1]. Cum „a sărăcit” Dumnezeu şi pe cine a îmbogăţit? „Sărăcirea” se referă la chenoza sau micşorarea lui Dumnezeu „pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire” (cf. Fil 2, 5-8), care constă în manifestarea iubirii şi a milei în persoana divino-umană a lui Iisus Hristos, Cel născut în Betleemul Iudeii. În acest mod, **„sărăcirea lui Dumnezeu” a devenit bogăţia noastră**, iar „slăbiciunea lui Dumnezeu” a devenit puterea noastră.

Aşa cum Hristos ne-a căutat pe noi, spre a ne dărui prin „sărăcirea Sa” bogăţia iubirii Sale şi a mântuirii, fiecare dintre noi este chemat în Postul Crăciunului să Îl urmăm. Un mod concret de urmare poate fi acela ca fiecare dintre noi să aibă „săracul său”, adică să ajutăm în mod precis o persoană sau mai multe, pe care le cunoaştem şi ştim că sprijinul nostru le-ar fi de mare folos. În acest sens, Sfântul Efrem Sirul (306-373) îi îndemna la milostenie pe creştinii din vremea sa în *Imnul I la Naşterea Domnului*:

> „În această zi, în care **Cel Bogat a sărăcit pentru noi**, **să-l lase şi bogatul pe cel sărac să ia parte la masa lui**! În această zi ni s-a arătat un dar pe care nu l-am cerut. **Să dăm, aşadar, milostenie celor ce ne-o cer cu glas mare**!”[2].

2. Pericolul unui „post de bucate” fără „postul de păcate”

Cel mai mare pericol care ne paşte pe noi ortodocşii în timpul posturilor este acela să ne mulţumim cu postirea de bucate. Când cineva este întrebat dacă postește, răspunde gândindu-se automat la bucate, nu la păcate. Schimbarea mâncării de dulce cu cea de post rămâne doar la nivel de dietă, dacă nu este însoţită de rugăciune, smerenie, milostenie şi lupta cu păcatul. Cel mincinos minte şi în post, cel bârfitor bârfeşte şi în post, calomniatorul calomniază şi în post, cel mânios se mânie şi în post, lacomul este şi mai lacom la mâncarea de post, cel iubitor de arginţi este la fel şi în post, iar lista poate continua. Acest fel de postire a fost aspru criticat de Sfântul Proroc Isaia cu aproximativ 2800 de ani în urmă, pentru că poporul ales postea, dar în acelaşi timp era nedrept, egoist şi asuprea semenii. Dumnezeu l-a rugat să transmită poporului postul care Îi place:

> „Rupeţi lanţurile nedreptăţii, dezlegaţi legăturile jugului, daţi drumul celor asupriţi şi sfărâmaţi jugul lor. **Împarte pâinea ta cu cel flămând, adăpostește în casă pe cel sărman, pe cel gol îmbracă-l şi nu te ascunde de cel de un neam cu tine.** Atunci lumina ta va răsări ca zorile şi tămăduirea ta se va grăbi. Dreptatea ta va merge înaintea ta, iar în urma ta slava lui Dumnezeu” (Isaia 58, 6-8).

Postul adevărat nu constă aşadar doar în abţinerea de la hrană, ci în ajutorarea celor nedreptăţiţi, în împărţirea pâinii cu cei flămânzi, în primirea celui străin şi ajutorarea celui aflat în suferinţă. Dumnezeu făgăduieşte celor care practică această iubire concretă prezenţa luminii în viaţa lor şi ascultarea rugăciunilor.

Evanghelia de astăzi a fost rânduită tocmai pentru a ne scoate din egoism şi din centrarea absolută pe sine, asemenea bogatului care se gândea doar cum să-şi mărească hambarele. A posti înseamnă aşadar ieşirea din noi şi deschiderea spre aproapele, printr-un cuvânt bun, prin rugăciunea pentru el, prin a dărui din ceea ce ai şi din ceea ce eşti. În scurta pericopă evanghelică de astăzi, bogatul foloseşte de cinci ori pronumele posesiv la persoana întâi: „roadele mele”, „hambarele mele”, „toate roadele mele”, „bunătăţile mele” şi „sufletul meu”. **Sufletul nu mai era al lui, ci era stăpânit de bunurile materiale, cărora le aparţinea. Nu bunurile erau ale lui, ci el era al lor,**

---

[1] Cântarea a 6-ea din *Canonul Înaintepăznuirii* din 23 decembrie.

[2] Sfântul Efrem Sirul, Imnele Naşterii şi Arătării Domnului, Editura Deisis, Sibiu, 2010, p. 24.

fără a realiza robia în care se afla! Paradoxul libertății constă în faptul că aceasta se poate câștiga doar de robii lui Dumnezeu: „Robește-mă Doamne, ca să fiu liber" (Toma de Kempis).
Una dintre experiențele care m-au surprins cel mai mult în scaunul de spovedanie am trăit-o la încheierea posturilor Crăciunului și Paștelui. Se întâmpla ca unii dintre credincioșii care veneau să se mărturisească după mai bine de o lună de postire să spună că au săvârșit un singur păcat: „Am mâncat într-o zi un biscuit, iar apoi am observat că avea lapte praf. În rest, am ținut tot postul". Întrebați dacă mai au și alte păcate de mărturisit, răspundeau, de cele mai multe ori, că nu. În astfel de situații, luam cartea de rugăciuni și le citeam **spovedania omului lăuntric**, care sintetizează păcatele în jurul a patru mari realități duhovnicești: 1. Nu Îl iubesc pe Dumnezeu mai mult decât lumea și pe mine însumi; 2. Nu îmi iubesc aproapele, întrucât bucuria lui trezește în inima mea invidie; 3. Sunt slab în credință, deoarece nu cuget cu adevărat la viața veșnică; 4. Sunt stăpânit de mândrie și de iubirea de sine[3]. La capătul acestei lecturi, răspunsul lor era adesea unul dezarmant de sincer: „Aproape pe toate le-am făcut".
Acestea sunt, de fapt, marile păcate împotriva cărora suntem chemați să luptăm în vremea postului. Nu preocuparea excesivă pentru detaliile formale ale postirii ar trebui să ne ocupe atenția, ci lucrarea de curățire și înnoire a omului lăuntric. Căci postul nu este un scop în sine, ci un mijloc de creștere duhovnicească, prin care suntem chemați să ne desprindem de iubirea egoistă de sine și să ne îmbogățim tot mai mult în Dumnezeu.

3. Ce înseamnă „a te îmbogăți în Dumnezeu"?

Bogatul din parabolă a dorit să strângă mai multă avere, ridicând prin aceasta o problemă centrală referitoare la ființa umană. **Este oare un păcat „să dorești mai mult"?** Scrierile filocalice arată că „a dori mai mult" este un afect fundamental al omului, sădit în el de la creație. Fără acest afect viața ar fi monotonă și plată, dar el trebuie activat spre bine și iubire, nu în mod egoist. Problema bogatului nu este așadar că își dorește mai multe roade, ci faptul că gândește să mărească hambarele spre a strânge în mod egoist doar pentru el. Monologul posesiei - „roadele mele", „hambarele mele", „bunătățile mele" - este păcatul care îi sărăcește sufletul și îl îndepărtează de țelul pentru care Dumnezeu l-a creat. Sufletul egoist rămâne sărac, iar sufletul care iese din sine prin dăruire devine bogat! Așadar, a dori mai mult în egoism și doar pentru mine este păcat, în timp ce a ieși din mine și a dori mai mult spre a dărui altora este de Dumnezeu binecuvântat.
O caracteristică fundamentală a vieții creștine este caracterul ei paradoxal, căci ni se cer lucruri la prima vedere contradictorii. **Evanghelia ne cere să murim, pentru a trăi, să ne smerim, pentru a fi înălțați, să sărăcim, pentru a deveni bogați! Este foarte greu de înțeles acest mod de viețuire „întors pe dos" în comparație cu valorile acestei lumi**. Un model ni-l oferă chipul luminos al Sfântului Ierarh Nicolae, a cărui pomenire a fost rânduită de Biserică la jumătatea Postului Crăciunului, în 6 decembrie. Virtuțile sale sunt sintetizate în troparul sărbătorii:

> „Îndreptător credinței și chip blândeților, învățător înfrânării te-a arătat pe tine, turmei tale, adevărul lucrurilor. Pentru aceasta **ai dobândit cu smerenia cele înalte** și **cu sărăcia cele bogate**; Părinte Ierarhe Nicolae, roagă pe Hristos Dumnezeu să mântuiască sufletele noastre" (Troparul Sf. Nicolae).

[3] A se vedea „Spovedania omului lăuntric (cercetarea cugetului)", în: *Carte de Rugăciuni*, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2016, p. 222-232.

Dobândirea „celor bogate” arată că Sfântul Nicolae s-a îmbogăţit în Dumnezeu. Cum a reuşit aceasta? Prin dobândirea darurilor Sfântului Duh, căci ele sunt bogăţia dăruită de Dumnezeu. Sfântul Apostol Pavel enumeră următoarele daruri duhovniceşti: „roada Duhului este dragostea, bucuria, pacea, îndelungă-răbdarea, bunătatea, facerea de bine, credința, blândețea, înfrânarea, curăţia” (Gal 5, 22-23). Aceste rodiri ale Sfântului Duh sunt aşadar bogăţia pe care Dumnezeu o împărtăşeşte omului. Sfântul Serafim de Sarov spunea tuturor că „ţelul vieţii creştine este dobândirea Sfântului Duh”. **Troparul Sfântului Nicolae arată că acesta a dobândit credinţa, blândeţea, înfrânarea, facerea de bine, dragostea, bunătatea**. Aşa a ştiut el „să se îmbogăţească în Dumnezeu”, prin dragostea de oameni şi facerea de daruri. Aceasta ne arată că nu suntem cu adevărat bogaţi prin bunurile pe care le avem, ci prin virtuţile dobândite cu ajutorul harului lui Dumnezeu. Nu vom putea lua cu noi „hambarele”, casele sau averile noastre, ci la sfârşit vom sta înaintea Domnului cu iubirea pe care am dăruit-o şi cu binele pe care l-am făcut. Pericopa evanghelică de astăzi ne adresează aşadar următoarea întrebare: „Dacă astăzi Dumnezeu m-ar chema la El, ce bogăţii aş putea să-I arăt?”

Pr. Daniel Benga